

Naalakkersuinermi aqutsinermilu pissutsit

1. Namminersorlutik oqartussat

Namminersorlutik Oqartussat

Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat pillugit inatsit naapertorlugu Namminersorlutik Oqartussat tassaapput Inatsisartut inuit qinigaat (inatsisinik atortitsineq) Inatsisartut, aamma Naalakkersuisut (naammassisitsisoq) pisortat ingerlatsinerannut akisussaasuullutik naalakkersuisuuusut. 21. juni 2009 aallarnerfigalugu Namminersorlutik Oqartussat Namminersorlutik Oqartussanit taarserneqarput.

Namminersorlutik Oqartussat pillugit paasiaqarnerorusukkuit nittartaq una takuuk: www.naalakkersuisut.gl

Inatsisartut

Inuit qinigaat imaluunniit Inatsisartut, 1. maj 1979-mi Namminersornerullutik Oqartussaqalerneratigut pilersinneqarput. Inatsisartut inuit qinigaannik 31-nik ilaasortaqaqtarput.

Inatsisartut ukiuat aallartittarpoq septemberimi tallimanngorerit pingajuanniit ukiullu tulliuttumi tallimanngorerup taassuma tungaanut sivisussuseqarluni. Inatsisartut ukiuata ingerlanerani Inatsisartut ikinnerpaamik marloriarlutik ileqqussumik katersuuttarput. Immikkut pisut pissutigalugit tamanna pisariaqartinneqaleraangat Inatsisartut aamma immikkut ittumik ataatsimiigiaqquneqarsinnaapput.

Inatsisartut pillugit paasiaqarnerorusukkuit nittartagaq una takuuk: www.inatsisartut.gl

Inatsisartut siulittaasoqfiat ataatsimiititaliallu

Inatsisartut siulittaasoqfeqarput, aamma siulittaasoqatigiinnik taaneqartartunik, tassani siulittaasoq inissismavoq Inatsisartullu ilaasortaat sisamat.

Siulittaasup suliassaasa ilagaat

- Inatsisartut avammut ilisaritinnissaat
- Inatsisartut ataatsimiinnerini aqtsineq
- Inatsisartut ataatsimiititaliallu sulinerini pilersaarusrorneqarnerisa ingerlanneqarnerisalu illorsorneqarsinnaasumik isumagineqarnissaat Kalaallillu Nunaata Nordisk Rådimut

ilaasortaanera Folketingimullu attaveqarnera allaffissornikkut
ingerlatissallugu

Inatsisartut Allattoqarfia tullu ulluinnarni aqtsineq isumagisarisarpa. Inatsisartut inatsisitigut pisussaaffittut ataatsimiititalianik arlaninnik pilersitsisarput. Ataatsimiititaliat arfineq marluk angullugit ilaasortaqarsinnaasarput, ilaasortarli Naalakkersuisunut ilaasortaassanngilaq.

Inatsisartut siulittaasoqarfia tullu saniatigut ataatsimiititaliat tallimat – taaneqartartut "Inatsisit malillugit ataatsimiititaliat" pinngitsooratik pilersinneqartussat, tassalu pilersinneqartussat. Pineqartut makkuupput:

- Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliaq
- Inatsisinut Ataatsimiititaliaq
- Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliaq
- Nunanut Allanut Sillimaniarnermullu Ataatsimiititaliaq
- Qinigaanerup Misilinneqarnissaanut Ataatsimiititaliaq

Taamatuttaaq Inatsisartut ataatiitidianik ataavartunik arlalinnik pilersitsisarput, amerlassusissaat suliarisassaallu ukiumiit ukiumut pisariaqartitsineq malillugu aalajangertarlugit. Maannarpiaq Inatsisartut makkuninnga ataatsimiititaliaqarput:

- Sanaartornermut Ataatsimiititaliaq
- Inuutissarsiornermut Ataatsimiititaliaq
- Ilaqtariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliaq
- Alisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliaq
  - Eqqisisimatitsinermut Avatanghiisinullu Ataatsimititaliaq
  - Aatsitassanut Ataatsimiititaliaq
- Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Ataatsimiititaliaq.

Inatsisartut Allattoqarfia

Inatsisartut Allattoqarfia tassaavoq Inatsisartut ataatsimoortumik ulluinnarni aqtsisoqarfia. Inatsisartut siulittaasoqarfia.

Allaffissornikkut ingerlatsineq allattuunermit pisortaaffigineqarpoq. Inatsisartut Allattoqarfia Siulittaasoqarfia up allattoqarfifaa tusagassiisarnermut paassisutissiisarnermullu immikkoortoqarfekartoq, allattoqarfia up immikkoortuinut tallimaasunut – tassalu ataatsimiititalianut allatseqarfimmut, inatsisilerinermut allatseqarfimmut, nutserisoqarfimmut, sullissiveqarfimmut aningaasaqarnikkullu ingerrelativeqarfimmut ikuuttumik.

Inatsisiliortarneq

Inatsisit allannguutissaannut, inatsisinut nutaanut peqqussutissanullu siunnersuutit nalinginnaasumik naalakkersuisunit saqqummiunneqartarput, aammali Inatsisartunut ilaasortanit ataasiakkaanit

saqqummiunneqarsinnaallutik. Inatsisissanut peqqussutissanullu siunnersuuit tamarmik Inatsisartuni pingasoriarlugit oqaluuserineqartarput.

Qinersinerit

Inatsisartut ukiut sisamakkuutaarlugit qinerneqartarput, qinersinissamulli piffissanngungikkaluartoq qinersitsineqarsinnaasarpooq. Kingullermik 12. marts 2013-mi qinersisoqarpooq. 1979-mi namminersornerulererup eqqunneqarneraniit qinersinerit aqqanillit pisimapput. (Takuuk immikkoortoq Inatsisartunut qinersisarneq)

Qinersinerit pillugit nittartagaq una takuuk: www.qinersineq.gl

Inatsisartut Ombudsmandiat

Ombudsmandi Inatsisartunit qinerneqartarpoq, Namminersorlutillu Oqartussat kommunillu inatsisit atuuttut ingerlatsinermilu ileqqorissaarneq naapertorlugit ingerlatsinnerat Inatsisartut sinnerlugit nakkutigisaralugu.

Ombudsmandi sulinermini Inatsisartunut attuumassuteqartuunngilaq naalakkersuinikkullu sulinermit sunnerneqarsimasuunani. Ukiumut ataasiarluni Ombudsmandi Inarsiartunut nalunaarusiortarpoq. Nalunaarusiat naqitertinneqartarput tamanillu atuarneqarsinnaallutik.

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu nittartagaq una takuuk:
www.ombudsmand.gl

Takussutissiaq 1.1. Suliassat Inatsisartut Ombudsmandianit suliarineqarsimasut

	1999	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Suliassat aallartitat	110	82	108	92	117	86	86	114	94	86
Suliassat, nammineq aallartitat	23	30	24	5	21	21	8	2	11	3
Siunnersuinerit	139	80	138	108	143	111	91	63	62	30
Naammagittaallitut suliariumanngisat 1)	71	62	99	63	69	48	61	69	89	119
Suliassat naamassisat	49	52	16	35	26	19	22	18	24	13

Nassuaat: 1) Suliat itigartinneqartut Tabeli 1-imik ukiumoortumik kisitsisitigut paassisutissat tunuani takuneqarsinnaapput.

Najoqquataq: Inatsisartut Ombudsmandiat

Suliassat pisortaqarfinni suliarineqartarnerat

Sulianik suliarinnitarneq tamanut saqqumisumik pissuseqarnissaq pillugu inatsisit naapertorlugit tunngavilersuisoqartarpoq aammalu tamanut saqqumisumik pissuseqarnissami isummat tunngaviusut inatsisitigut aalajangerneqanngitsut tunngavigalugit.

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsisip ilaatigut ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi isummat tunngaviusut, qangali ingerlatsinermi atuutereersut, inatsisitigut aalajangertarpai. Inatsit pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerinik pitsaanerulersitseqataassaaq ingerlatsinerullu aalajangiinerisa inatsisinut naapertuuttuunissaasa eqqortuunissaasalu qularnaarneqartarnerat annertusaavigalugu.

Tamanut saqqumisumik pissuseqarnissaq pillugu inatsit pisortani suliat suliarineqartut sulia-rineqarsimasullu pappiarartaasa

takuneqarsinnaatitaanerannut innuttaasut pisussaaffeqarnerat pillugu aalajangersakkanik imaqartinneqarpoq.

1979-mi Namminersornerullutik Oqartussaqalerterup kingorna inatsisit, nalunaarutit peqqussutillu tamarmiusut nittartakkami uani takuneqarsinnaapput: www.inatsisit.gl

Naalakkersuisut (inatsisinik atortitsineq)

Naalakkersuisut tassaapput Kalaallit Nunaata Naalakkersuisui Naalakkersuisut siulittaasuannit toqqagaasut. Naalakkersuisut siulittaasuut Inatsisartunit (inatsisinik atortitsineq) toqqarneqar-tarpoq. Naalakkersuisuni ilaasortat ilai Inatsisartunit toqqagaasarpot Naalakkersuisut siulittaasuata siunnersuinera malillugu. Naalakkersuisut Namminersorutik Oqartussat ulluinnarni ingerlatsinerannut politikkikut akisussaaffeqarfinnut arlalinnut immikkoortitigaapput.

Naalakkersuisoq ataaseq naalakkersuisoqarfeqartarpoq, inatsisiiornermik sulianillu nalinginnaasunik isumagisaqartunik. Naalakkersuisoqarfiiit ataanniippuit pisortaqarfiiit aqutsi-soqarfiiillu arlallit immikkut ittunik ingerlatsiffiusut. Naalakkersuisut ingerlatsinerat inatsisinik aningaasaliissutinillu, Inatsisartunit akuersissutigineqarsimasunik tunngaveqarluni ingerlanneqartarpoq.

Naalakkersuisut ingerlatsinerat Inatsisartunit nakkutigineqartarpoq, ilaatigut Nunatta karsiata naatsorsuutaanik kukkunersiuinikkut. Taamatuttaaq Inatsisartut ombudsmandiata Naalakkersuisut inatsisit malillugit ingerlatsinersut ileqqorissaarnissarlu naapertorlugu ingerlatsinissaat suliassaraa.

Takussutissiaq 1.2. Naalakkersuisooqatigiit

	Naalakkersuisooqatigiit katitigaanerat	Naalakkersuisut siulittaasuut
1979	Siumut: 5	Jonathan Motzfeldt
1983	Siumut: 6	Jonathan Motzfeldt
1984	Siumut: 5, Inuit Ataqatigiit: 2	Jonathan Motzfeldt
1987	Siumut: 5 Inuit Ataqatigiit: 2	Jonathan Motzfeldt
1988	Siumut: 5	Jonathan Motzfeldt
1991	Siumut: 5 Inuit Ataqatigiit: 2	Lars Emil Johansen
1995	Siumut: 5 Atassut: 2	Lars Emil Johansen
1999	Siumut: 5 Inuit Ataqatigiit: 2	Jonathan Motzfeldt
2001	Siumut: 5 Atassut: 2	Jonathan Motzfeldt

	Siumut: 4	
Dec 2002	Inuit Ataqatigiit: 3	Hans Enoksen
	Siumut: 4	
Jan 2003	Atassut: 3	Hans Enoksen
	Siumut: 4	
Sep 2003	Inuit Ataqatigiit: 4	Hans Enoksen
	Siumut: 4	
	Inuit Ataqatigiit: 2	
Dec 2005	Atassut 2	Hans Enoksen
	Siumut: 4	
Maj 2007	Atassut: 3	Hans Enoksen
	Inuit Ataqatigiit: 6	
	Demokraterne: 2	
Jun 2009	Kattusseqatigiit Partiat: 1	Kuupik Kleist
	Siumut: 6	
	Atassut: 1	
Mar 2013	Partii Inuit: 1	Aleqa Hammond
	Siumut: 7	
Nov 2013	Atassut: 2	Aleqa Hammond

Najoqputaq: Naatsorsueqqissaartarfik

2. Nunani allani sinniisutitaqarneq

Kalaallit Nunaata Københavnimi sinniisoqarfia

Kalaallit Nunaata Københavnimi sinniisutitaqarfia Naalakkersuisut siulittaasuata naalakkersuisoqarfiaataani immikkoortuuvoq. Sinniisoqarfik Savalimmiut sinniisoqarfiat Islandillu sinniisoqarfia ineqatigalugit siornatigut KGH-p quersuani Nordatlantens Bryggemi Strandstrædemippoq.

Sinniisoqarfip Naalakkersuisut, Inatsisartut, Namminersorlutik Oqartussat, Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiaata aamma kommunit Danmarkimi nunanilu oqartussani sinnissallugit pisussaavoq kiisalu Danmarkimi suliassat suliarissallugit piukkunnarnerusut sullisisallugit.

Kalaallit Nunaata Bruxellesimi sinniisutitaqarfia

Kalaallit Nunaata Bruxellesimi sinniisutitaqarfia Naalakkersuisut siulittaasuata oqartussaaffianut ilaavoq.

Sinniisoqarfik Savalimmiormiut Sinniisoqarfiat, Danmarkip EUmut Sinniisoqarfiat aamma Danmarkip aallartitaqarfia adresseqatigalugit Bruxellimi inissisimavoq.

Sinniisoqarfip Kalaallit Nunaata EU-mut soqutigisai pingaernerit isumagisarivai. Kalaallit Nunaat OLT-mik aaqqissuussinermut ilaavoq (Nunat Imarpiup illuatungaaniittut aamma killeqarfii), inatsisit tunngavigalugit

Kalaallit Nunaata Danmarkimut aamma EU-mut atanermigut OLT ilaaffigilernikuua.

Kalaallit Nunaat EU-mut isumaqatigiissutaat arlaqartut nalilersorneqarlutillu isumaqatiginniutigineqartarput, isumaqatigiissutit pineqartut tassaapput, Ilinniagaqarneq pillugu suleqatigiinnissamik isumaqatigiissut aamma Aalisarneq pillugu suleqatigiinnissamik isumaqatigiissut.

Nittartakkat takuneqarsinnaasut

Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat, Naalakkersuisut aamma Kalaallit Nunaata nunani allani sinniisuuqtaqarfii pillugit paasisaqnarnerorusukkuit nittartagaq una takuuk: www.naalakkersuisut.gl

3. Naalagaaffimmi oqartussaasut

Naalagaaffimmi oqartussaasut

19. maj 2009-imi Kalaallit Nunaata namminersulernissaa pillugu inatsit Folketingip akuersissutigaa, 21. juli 2009-mi atuutilersinneqartoq. Inatsisit siunnersummut tunngaviutinnejartut, Kalaallit danskillu namminersorneq pillugu ataatsimiititaliaata aprilimi 2008-mi Kalaallit Nunaanni namminersorneq pillugu isumaliutissiissutaanik imaqartinneqarput.

Kingorna siunissami Namminersorlutik Oqartussat akisussaaffeqarfiit nutaat arlallit isumagineqartalernissaat aalajangiiffigisinnaalissavaat, ilaatigut eqqartuussiveqarneq, tassunga ilaallutik eqqartuussiviit, pinerlussimasunik isumaginninneq, politiit, suliffeqarfinnut, naatsorsuinermut naatsorsuuserinermullu suliassaqarfiit, aatsitassanut ikummatissanullu suliassaqarfiit, timmisartortarnermut suliassaqarfiit, inunnut, ilaqtariinnut kingornussisarnermullu suliassaqarfiit, nunanut allamiunut suliassaqarfiit killeqarfimmillu nakkutilliisarneq, suliffeqarnermi avatangiisit kiisalu aningaasaqarnikkut iluarsiisarnerit nakkutilliisarnerillu.

Suliassaqarfinnik isumaginnilernissap kingunerissavaa, Namminersorlutik Oqartussat inatsisiliortarnermi akisussaaffik isumagisarilissammassuk. Naalagaaffeqatigiinneq tunngaviusumillu inatsimmi immikkut aalajangersakkat sianiginiarluarlugit suliassaqarfiit makkua isumagineqalersinnaanngillat: Naalagaaffiup inatsisaa, naalagaaffimmi innuttaaneq, Eqqartuussiviit Qullersaat, nunanut allanut illersornissamut isumannaatsuunissamullu ingerlatsinerit kiisalu aningaasat nalinginut aningaasaqarnermullu ingerlatsinerit.

Namminersorneq pillugu inatsit tunngavigalugu aningaasaqarnermut aaqqisalernissaq isumagineqartalissaaq, tamatumalu kingunerivaa, Namminersortut suliassaqarfiup isumagineqalernerani aningaasaliisarnissamik isumagisaqartalernerat. Inatsimmi naalagaaffiup tapiissutigisartagassai ukiumut 3,4 mia. kr.-inut aalajangersarneqarpoq (2009-mi akit akissarsiallu tunngavigalugit) Danmarkimi aningaasatigut inatsisini akit aningaasarsiallu annertusineri malillugit tapiissutit

allineqartassapput. Aatsitassanut ikummatissanullu ingerlatsinermiit isertitat Namminersortunut pissarsiaritinneqartassapput. Namminersortut aatsitassanut ikummatissanullu ingerlatsinermiit isertitaqassagaluarpata, isertitat taakkua affaannut naapertuuttumik naalagaaffiup tapiissutai taamaaqataannik ikilisinneqassapput, ukiumi pineqartumi 75 mio. kr.-it sinnerlugit isertitaqartoqarsimapput (2009-mi akit akissarsiallu tunngavigalugit).

Aatsitassanik isertitat naalagaaffiup taapiissutai 0 koruuninut annikillisinneqarpata, Kalaallit Nunaat Qallunaallu Nunaata akunnerminni aatsitassanik atuinikkut isertitat pillugit nutaamik agguaanissaq isumaqatigiinniutigalugu aallarnissavaat.

Namminersorneruneq pillugu aaqqissuussinerup kingunerissavaa, Kalaallit Nunaanni nunanut allanut pissutsit ingerlatsivigineqarnerat ataatsimoortillugu iluarsiivigineqartarnissaa. Taamaalilluni piginnaassuseqartitaanermik aaqqissuussineq, nunanik allanik inuit pisinnaatitaaffiinut isumaqatigiissutit naalakkersuisut sinnerlugit naalagaaffiup isumaqatigiinniutigisalissavaa, tamannalu Namminersorneruneq pillugu inatsimmut ilanngunneqarpoq. Taamatuttaaq danskit naalakkersuisuisa Naalakkersuisullu akornanni isumaqatigiissutit atuuttut kiisalu nunanut allanut ingerlatsinermi apeqqutit isumagineqarterneranni kalaallit oqartussaasut ilaatinneqartarnissaat maanna inatsimmilerpoq.

Namminersorneruneq pillugu inatsit naapertorlugu kalaallit oqaasii Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik oqaaserineqalissapput.

Naalagaaffiup aqutsinera

Statsministeriaqarfiup Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussaqarneq pillugu apeqqutit nalinginnaasut isumagisarai. Statsmiinistereqarfiup nutserisoqarfiata – Kalaallit Nunaanni Rigsombudsmandeqarfimmi inissismasup - Kalaallit Nunaat sullissaraa.

Statsministeriaqarfik pillugu nittartagaq una takuuk: www.stm.dk

Kalaallit Nunaanni Rigsombudsmandi

Kalaallit Nunaanni Rigsombudsmandi Statsministeriaqarfiup ataani inissismavoq, naalagaaffiup Namminersorlutillu Oqartussat atassutaatut inissismalluni.

Inatsisit Naalagaaffeqatigiinnermut tunngasut Kalaallit Nunaannut attuumassuteqartut saqqummiunneqaraangata, Rigsombudsmandi aqqutigalugu pisarpoq. Naalagaaffeqatigiinnermi inatsisitigut maleruagassat peqquneqarneq malillugu rigsombudimit nutserneqartarpuit. Rigsombudmandi naalagaaffimmi pisortat Kalaallit Nunaanni sinniisuisa qullersaraat.

Kalaallit Nunaanni Rigsombudsmandip suliassat ilaatigut makku suliassarai

- Danmarkimi naalakkersuisunut aamma Naalakkersuisunut attaveqaataasussaavoq
- Inatsisartut ataatsimiinneri nakkutigissallugit aamma Danmarkimi Pisortaqarfifit Kalaallit Nunaata ineriarornerannik kiisalu pissutsinik ilisimatissallugit.
- Folketingimut qinersineq aamma Folketingimit aaliangiunneqarsimasut qinersinerit allat isumagissallugit.
- Danmariki innuttaasut Kalaallit Nunaanni najugaqartut Pituffimmuit aqquaarniartut akuersisummik tunissallugit. Kalaallit Nunaannut pisortatigoortumik tikeraartoqassatillugu Ombudsmandi piareersaasuullunilu tikeraartitsisuusarpoq.
- Kalaallit Nunaanni ilaqtariinnermut inatsisit atuutsinneqarnerisa allaffissornikkut isumaginissaat. Meeravissiartaarniarnermut inatsisit, aappariinnermut inatsisit, pisortanut inatsisit ilaat aamma aqkit pillugit inatsisit ilaat allaffissornikkut suliassaanut ilaapput.
- Eqqartuuussivikkoortitsinermi, Kalaallit Nunaata Eqqartuuussisuuneqarfiatigoortitsinermi aamma Kalaallit Nunaata Eqqartuuussiviatigoortitsinermi eqqartuuussivinnut suliassanngortitsiumut aningaasartuutaannginnissaanik qinnuteqarnerit suliarinissaat.

Kalaallit Nunaanni Rigsombudsmandi pillugu paasisaqarnerorusukkuit nittartagaq una takuuk: www.rigsombudsmanden.gl

Nunanut allanut tunngassuteqartut

Nunanut Allanut Sillimaniarnikkullu naalakkersuinikkut pissutsit Danmarkimi Naalakkersuisut Nunanut Allanut Sillimaniarnikkullu naalakkersuinikkut akisussaastrupput. Naalakkersuisut nunanut allanut aamma nunani tamalaani suleqatigiiffinnut, Kalaallit Nunaata nammineerluni akisussaaffeqarfisaanut tunngasut isumaqatiginninniutaappata isumaqatiginninniarsinnaapput. Isumaqatiginninniutit Nunanut Allanut Pisortaqarfimmit isumagineqartarpuit Danmarkimi Udenrigsministeria qanimut suleqatigalugu. Nunanut Allanut Pisortaqarfik Naalakkersuisup Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiaata ataani inisisimavoq.

Konsulateqarfifit sinniisoqarfifillu

Nunat ukua Kalaallit Nunaanni konsulateqarfefeqarput: Norge, Island, Sverige, Canada, Frankrigi, Belgia, Luxembourg aamma Hollandi konsulateqarfifit taakku arfineq pingasuuusut tamarmik Nuummi inisisimapput. Ataqqinaammik Islandi Tasiilami konsulateqarpoq taamatullu aamma Letlandi Qaqortumi Italialu Ilulissani.

Kalaallit Nunaanni namminersorneq pillugu inatsit naapertorlugu Kalaallit Nunaat nunani allani danskit sinniisoqarfifini sinniisoqartitsinissamut periarfissinneqarpoq. Tamanna pissutaalluni Namminersorlutik Oqartussat Bruxellesimi sinniisuititaqarpoq 2014-milu upernaakkut Kalaallit Nunaata sinniisuititaqarfissaa Washingtonimi ammarnissaa ilimagineqarpoq,

siornatigut aamma Namminersorlutik Oqartussat Canadami (1998-2002) sinniisuititaqarnikuupput.

4. Issittumi suleqatigiinneq

Issittumi Siunnersuisoqatigiit

Issittumi Siunnersuisoqatigiit ukunannga ilaasortaaffigineqarpoq: USA, Canada, Rusland, Finland, Sverige, Norge, Island Danmark/Kalaallit Nunaat/Savalimmiullu. Siunnersuisoqatigiit sulinerannut nunat inoqqaavisa kattuffii arfinillit suleqataapput Permanent Participantsitut inissisimasut: ICC, RAIPON, Saamit Siunnersuisoqatigiivi, Aluet International Association, Arctic Athabaskan Council aamma Gwichín Cuoncil International.

Isittumi Siunnersuisoqatigiit ilisimatusarnermik suliaat ataatsimiitsitalianut arfinilinnut immikkoortitigaapput, Kalaallit Nunaat ataatsimiitsitalianut taakkununnga amerlanernut sukumiisumik peqataavoq.

Issittumi Siunnersuisoqatigiit pillugu paasisassat annertunerusut uani atuarsinnaavatit: www.arctic-council.org

Nunat Avannarliit suleqatigiinnerat

Nunat avannarliit suleqatigiinnerat pisortatigoortumik Helsingforsaftalen 1962-meersumik tunngaveqarpoq. Isumaqtigiiissut arlaleriarluni allanngortinnejartarsimavoq kingullermik 1996-mi. 1. januar 1984-mi Kalaallit Nunaat Savalimmiut Ålandilu peqatigalugit isumaqtigiiissummut ilanngunneqarput. Danmark, Finland, Island, Norge aamma Sverigi Helsingforsaftale atorlugu suleqatigiinnissamik isumaqtigiiissuteqarnikuupput.

Nordisk Råd

Kalaallit Nunaat Nordisk Rådimi marlunnik Inatsisartunit qinerneqarsimasunit ilaasortaatitaqarpoq, nunat inatsisartuisa suleqatigiiffigaanni, Nordisk Ministerrådimut ukiumoortumik nalinginnaasumik katersuutereeraanngat Nordisk Ministerrådiamut aamma/imaluunniit nunanut avannarlernut tallimanut nunanullu namminersortunut inassuteqaatinik (rekommendationinik) aalajangeriikkankik nassiussisarput.

Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivi

Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqarigiivi naalakkersuisut suleqatigiiffigivaat. Inuaat akormanni paaseqatigiinnermik, isumaqtigiiissuteqarneq tunngavigalugu sulinissamik Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivi tunngaveqarpoq naalagaaffiillu qullersaannit ingerlanneqarnani. Kalaallit nunaat isumaqtiginninniarnerni tamani siunnersuuteqarnissaminut peqataanissaminullu pissussaaffeqarpoq. Kalaallit Ministerit Siunnersuisoqatigiivini qinersisussaatitaanngilaq, kisianni Ministerit Siunnersuisoqatigiivisa aaliangiussaannut akuersisinnaavoq.

Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivi assigiinngitsunik ilaasortaqtarput apeqqutaasarluni suleqatigiinnermut apeqqutit suut suliarineqarnersut. Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivi siunnersuisoqatigiit ataasiinnaanngillat, kisiannili ministerit suliatigut siunnersuisoqatigiivi qulit, ataaserlu ministerit siunnersuisoqatigiit nalinginnaasunik suliaqartut, tassalu ministerit suleqatigiiffiat.

Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivimi nunat avannarliit suleqatigiinneranni statsministerit qullersaasutut akisussasuupput, Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivinilu suleqatigiinnerup ataqtigissarnissaa ministerit suleqatigiiit akisussaaffigalugu. Nunat tamat aamma Kalaallit Nunaat, Savalimmiut Ålandilu naalakkersuisumik toqqaasarpusuleqatigiinnermut peqataasussamik. Kalaallit Nunaannit Pinngortitamut, Avatangiisut aamma Nunanut Avannarlernut suleqateqarnermut Naalakkersuisoq suleqatigiinnermut peqataavoq.

Nunani avannarlernik suleqateqarnerit aamma Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivi paasisaqarfiginerorusukkukit una nittartagaq takuu: www.norden.org

Kalaallit Nunaanni Nordens Institut (NAPA)

NAPA suliffeqarfiuvoq Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivinut atasoq, suliassaalu pingarnerit pingasut tassaapput:

- Nunanut avannarlernut allanut kultureqarnikkut attaveqartarnerup ineriertortinnejarnissaa,
- kalaallini pissutsit pillugit nunanut avannarlernut paarlattuaniillu ilisimatitsisarnissaq, kiisalu
- kalaallit kulturikkut inuunerat meeqqanut iniusuttunullu suliassaqarfut pingaartinnerullugit tapersorsorneqartarnissaat pileraarneqartarnissaallu.

NAPA pillugu paasisaqarnerorusukkuit nittartagaq una takuu: www.napa.gl

Nunat avannarliit killiit Siunnersuisoqatigiiffiat

Nunat avannarliit killiit Siunnersuisoqatigiivini inatsisartut suleqatigiittarnerat ingerlanneqartarpoq. Islandimi, Savalimmiuni aamma Kalaallit Nunaanni inatsisartut ilaasortassanik arfinilinnik qinersisarput. Siunnersuisoqatigiit namminneq allattoqarfeqarput, Islandip Altingianut atasusoq. Kalaallit Nunaata suleqatiginnittarnera Inatsisartut Allattoqarfianniit isumagineqartarpoq.

Nunat avannarliit killiit Siunnersuisoqatigiiffiat pillugu uani paasisaqarnerusinnaavutit: www.vestnordisk.is

Inuuniarnikkut suliassaqarfik

Inuuniarnikkut Isumannaatsuunissaq pillugu Nunat avannarliit Isumaqtigissutaat Kalaallit Nunaannit peqataaffigineqarpoq, tamatuma

isumannaassavaa, nunani avannarlerni innuttaasut ilaqtariittut tapisiaqarsinnaanissaat, utoqqalinersiaqarsinnaanissaat kiisalu pisinnaatitaaffinnik allanik peqarnissaat kiisalu suliffissaaleqinermi pisassiissutinik pisinnaasarnissaat napparsimanermilu pisissiissutinik aamma taamaut pisarsinnaanissaat qulakkeerpaa.

Kalaallit Nunaat aamma Nunat Avannarliit Isumaqtigiissutaanut ilaavoq, tassani Isumaginninnermut Tunniuttakkat aamma Isumaginninnermut Ikiuitit pineqarput.

Kalaallit Nunaat FN-ip meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit isumaqtigiissutaanut ilanngunnikuovoq aamma FN-ip innarluutillit pillugit isumaqtigiissutaanut ilanngunnikuovoq.

Europami suleqatigiinneq

Kalaallit Nunaata EU-mut isumaqtigiissutai uku pingaernerupput:

- Kalaallit Nunaata EU-mit anineranut isumaqtigiisummut tapiliussaq, Kalaallit Nunaannut isumaqtigiissut.
- Kalaallit Nunaata EU-lu akornanni aalisarnermut isumaqtigiissut.
- Nunanut Oqartussaaffinnullu Imarpiup Illuatungaanniittut suleqatigiinnissamut aaqqissuussineq (OLT-mik isumaqtigiissut).
- Kalaallit Nunaata EU-lu akornanni peqatigiinnissamut isumaqtigiissut (2007-miit 2013-mut ilinniartitaaneq pingaartinneqarnerulluni).

Aalisarneq pillugu Isumaqtigiissut

Kalaallit Nunaata EU-lu akornanni “aaliserneq pillugu isumaqtigiissut” aningaasarsiornermik tunngavilik kiisalu aalisarneq pillugu peqatigiinnissamik isumaqtigiissutaavoq. Iluanaarniuteqarnissaq tunngavigalugu EU-p aalisartarnera pisassiisarnermik tunngaveqartarpoq, paarlattuanilli aningaasarsiornermik tunngaveqarluni aalisarneq pillugu isumaqtigiissut kalaallit aalisarnermik inuussutissarsiutaata ineriertortinneqarnissaanut ilaatinneqarluni.

Nunap imartaa imaanilu pisinnaatitaaffit

Kalaallit Nunaanni imartaq 3 sømilinik attertussuseqarpoq. Taassuma saniatigut aningaasaqarnermut tunngasut Kalaallit Nunaata nammineq pigisai 200 ømilit tikillugit killiffeqarput, killeqarfiiit aalisarnermut aatsitassanut uulianut gassinullu immikkut pisinnaatitaaffinnik tunisipput. Killeqarfiiit taakku nunanut allanut aveqatigiiffiugaangat isumaqtigiissusiortoqartarsimavoq qiterpiaagut killeqarfiliisarneq tunngavigalugu. Tamanna Norgep eqqaani Jan Mayenimi Svalbardimiluu kiisalu Islandimut Canadamullu attaveqartarnermut atuuppoq.

Kalaallit Nunaata Canadallu 1974-mi nunap pissusiitigut (geologiskimik) nunavissuit sinerissap qanittuaniittumi killilernerinut tunngasumik

iluarsiinissaq Canadamit kinguarsarneqarpoq. Tassani pineqarluni qeqertaq Tartupaluk Naalagaaffeqatigiit Canadallu tamarmik perusutaat.

Imaani pisinnaatitaaffit pillugit FN-ip isumaqtigiissutaa Inatsisartut isumaqtigiissutigereerpaat (UNCLOS). Imaani pisinnaatitaaffit pillugit isumaqtigiissutaa immikkoortoq 76 naapertorlugu avammut 200 sørmiq qaangerlugit immap naqqata nunavimmut atasortaata piumasaqaatiginiarlugu uppernarsaasiinissaq pillugu misissuinermut Namminersorlutik Oqartussat naalagaaffimmi oqartussat aamma Savalimmuit suleqatigalugit suliaqarput. Tassani pineqarlutik Kalaallit Nunaata avannaata avannarpasinnerusuaniittut, avannaata kangiata kangerpasinnerusuaniittut kujataatalu kujasinnerusortaaniittut pineqarput.

Imaani pisinnaatitaaffit pillugit isumaqtigiissutip atsiorneqarnerata kingorna kingusinnerpaamik ukiut qulit kingorna taamatut piumasaqarneq ilisimatusarnikkut uppernarsarneqarsimasussaavoq, tassa Kalaallit Nunaat eqqarsaatigalugu kingusinnerpaamik 2014-mi.

2012-mi junimi Naalagaaffeqatigiiffik FN-mut nunap pissusiitigut (geologiskimik) nunavissuit Kalaallit Nunaata kujataata kujataaniittup killilerneranut piumasaqaateqarpoq. Isumaqtiginninniarnikkut killigititaq nunani arlalinnit killigititaappat qaanngerneqarsinnaasunngortinniarlugu.

Imaani pisinnaatitaaffit pillugit FN-ip isumaqtigiissutaa aamma immap naqqata nunavimmut atasortaa pillugu ataatsimiitsitaliarsuaq pillugit uani atuarsinnaavatit: www.un.org

Nunat tamalaat isumaqtigiissutaat

Kalaallit Nunaata EU-mut isumaqtigiissutaata (immikkoortoq Europami suleqatigiinneq takuuk) saniatigut aalisarneq pillugu Norgemut, Ruslandimut Savalimmunut Islandimullu isumaqtigiissuteqarpoq.

Nunani tamalaani suleqatigiinnerit

Kalaallit Nunaat aalisarneq piniarnerlu pillugit nunat tamalaat suleqatigiiffiini ukunani peqataavoq:

- NAFO (Atlantikup avannaani kitaani aalisarneq pillugu suleqatigiiffik)
- NEAFC (Atlantikup avannaani kangiani aalisarneq pillugu suleqatigiiffik)
- NASCO (Atlantikup avannaani Kapisillit pillugit suleqatigiiffik)
- IWC (Nunat tamalaat Arfanniartarneq pillugu ataatsimiititaliarsuat)
- NAMMCO (Atlantikup avannaani Miluumasut imarmiut pillugit suleqatigiiffik)
- JCNB (Canadamiut/Kalaallillu Qilalukkat qaqrortat qernertallu pillugit ataatsimut ataatsimiititaliaat)

- CITES (Convention for the International Trade of Endangered Species)
- IUCN (International Union for the Conservation of Nature)
- PBSG (Polar Bear Specialist Group)
- PBRS (Polar Bear Range States)- WITS (Walrus International Technical Specialists)
- CBird (Circumpolar Seabird Expert Group)
- CARMA (CircumArctic Rangifer Monitoring and Assessment Network)

Soqutigisaqaqtigiit ataasiakkaat nittartakkami uani takukkit:
www.naalakkersuisut.gl

Nunat marluk paarlaateqatigiillutik suleqatigiinneri allat
 Kalaallit Nunaat nunat uku Island, Canada (Nunap immikkoortortai Northwest ATerritories, Québec aamma Nunavut tassunga ilaapput) aamma Korea Kujalleq paarlaateqatigisarlugit suleqatigivai.

Suleqatigiinnermut siunertaasut pingaarnersarivaat ilinniartitaaneq, inuussutissarsuitit siuarsarnerat, pisussussutinik atuineq aamma piujuartussanik ineriertortitsineq pillugit suleqatigiernissaq.

OLT-mik suleqatigiinnissamut isumaqatigiissut

OLT tassaavoq EU-p qeqertallu suleqatigiinnissamut isumaqatigiissutaat, qeqertat nunamut allamut inatsisitigut tunngaveqartut nunat inatsisitigut tunngavigineqartut EU-mut ilaasortappata (nalinginnaasumik nunasiaqarsimasut). OLT-mik isumaqatigiissutip europamiut ineriertornissaq pillugu aningaasaateqarfimmiit ikiorneqartarnissaq qularnaarpaa (EUF), EU-kommissionip allatseqarfianit ineriertornissaq pillugu aqunneqartoq, taamaattumik kommissionip OLT-qarfiillu akornani qanumut suleqatigiittooqarpoq.

OLT suleqatigiinnissamut isumaqatigiissutip Kalaallit Nunaanut iluaqtissat aalajangersimasut arlallit nassatarai. Ilaatigut periarfissaavoq raajat qalerallillu aalajangersimasumik annertussusillit nunamit allamit annisseqqinnissaq; isumasioqatigiinnernik, ataatsimeersuarernik assigisaannillu ingerlatsinikkut attaveqarfissaqalerneq; pinngortitami ajunaarnersuaqartillugu assigisaanilluunniit pisoqartillugu ikiorneqarsinnaanerup ajornanginnerulernera kiisalu EU-p suleqatigiinnissamut pilersaarutinut peqataanissamut periarfissagissaarnerulerneq. Kalaallit Nunaat OCTA-p siulersuisuinut ilaatinneqarpoq, OCTA OLT-ip siulersuisorai. Kalaallit Nunaat 2012-mi OLT-mut siulittaasuuvvoq.

OLT pillugu paasissutissat annertunerusut nittartakkami uani pineqarsinnaapput: www.octassociation.org

Suleqatigiinnissaq pillugu isumaqatigiissut

Suleqatigiinnissamik isumaqtigiissut Kalaallit Nunaata Danmarkillu EU-mik politikkikkut suleqateqatigiinnissaanik imaqrarpoq. Piffissami 2007-imiit 2013-mut ilinniartitaanerup pingaartinneqartussatut suliniutigineqarnissaa Naalakkersuisut sallitippaat, isumaqtigiissummili isummiunneqarpoq, suliassaqarfitt allat ilanngunneqarsinnaasut (assersuutigalugu aatsitassat ikummatissallu, avatangiisit aamma aalisarneq), suliassaqarfimmuit ilioriusissanik peqartoqassappat.

Nunarsuaq tamakkerlugu suleqatigiinneq, FN

Kalaallit Nunaat FN-mi suleqatigiiffinnut arlalinnut ingerlaavartumik peqataasarpooq, taamatuttaaq FN-ip ataatsimeersuartarnerani peqataasarluni. Kalaallit Nunaat inuit pisinnaatitaaffii pillugit siunnersuisoqatigiinni Nunallu inoqqaavi pillugit immikkut ilisimasalinni sulinermi aamma peqataasarpooq.

Taamatuttaaq Kalaallit Nunaat nunat inoqqaavinut tunngasut ataavartumik Ataatsimiittartoqatigiivini peqataasarpooq, FN-ip aningaasaqarnermut inuuniarnermullu Siunnersuisoqatigiivini (ECOSOC) ilaatigut kalaallit danskillu 2002-mi iliuuseqarnerisigut pilersinneqartunut.

Nunarsuaq tamakkerlugu suleqatigiinneq pillugu paasissutissat annertunerusut nittartakkami uani takukkit: www.ohchr.org

Nunarsuaq tamakkerlugu suleqatigiinneq, WTO

28. november 1994 Naalakkersuisut aaliangerput Kalaallit Nunaata 1995-mi atuutilertussamut Nunarsuarmi suleqatigiiffimmuit (WTO) Naalagaaffeqatigiit ilanngunnerat malinniarlugu. Nunanut allanut niuernermi atugassarititaasut pitsaanerpaat anguniarneri ilanngunniarnermut siunertarineqarpoq. Naalakkersuisut 9. december 2005-mi aaliangerput inatsisit WTO-mi maleruagassat malillugit ilusilerneqassasut. Piffissami matumani Naalakkersuisut WTO-mut nalunaaruteqartalerniarlutik Doha-rundip naammassinissaa utaqqivaat..

WTO pillugu paasissutissat annertunerusut nittartakkami uani takuneqarsinnaapput: www.wto.org

Illersornissaq isumannaallisaanerlu

Amerikarmiut Kalaallit Nunaanni sakkutooqarfeqarnerat pillugu isumaqtigiissut pillugu isumaqtigiissuteqarnikkut toqqammaviusoq tassaavoq Illersornissaq pillugu Isumaqtigiissut 27. april 1951-meersoq.

Illersornissaq pillugu isumaqtigiissut pillugu kingullermik isumaqtigiinniarnerit 2004-mi Igalikumi isumaqtigiissuteqarnikkut naammassineqarput, tamatumunngalu ilaapput teknikikkut aningaasaqarnikkullu suleqatigiinnissaq Join Komitévik taasaq kiisalu avatangiisit pillugit isumaqtigiissut.

Northern Periphery Programme

Northern Periphery Programme (NPP) EU-mit suliniutaavoq piffinni ineriaartortitsinerni aningaasaateqarfialluni. NPP-ip inuuussutissarsiutit

avinngarusimasuni ineriaartortinnejarnissaat siunertaraa. Kalaallit Nunaat 2000-mili NPP-mut ilannguppoq.

2014-mi programmi nutarsarneqartussaavoq. Programmi nutaaq Northen Periphery and Arctic-mik taaguiteqartinnejassaaq (NPA). 2014-mit 2020-mut programmi atuutsinneqarumaarpooq.

Northern Periphery Programme annertunerusumik paasisaqarusukkuit una anittartagaq alakkarsinnaavat: www.northernperiphery.eu

Nittartakkat takuneqarsinnaasut

Naalakkersuisut siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia, Nunanut allanut ingerlatsineq pillugu Nassuaat, Nunani allani sinniisutitaqarneq, Europamiut suleqatigiinnissaannut tunngasut, Kalaallit Nunaata Bruxellesimi Sinniisutitaqarfia, Aalisarneq pillugu isumaqatigiissut, OLT-mik suleqatigiinnissamut isumaqatigiissut, Peqatigiinnissamut isumaqatigiissut, Canadamik suleqateqarneq, Illersornissaq isumannaallisaanerlu nittartakkami uani takuuk: www.naalakkersuisut.gl

Imaani pisinnaatitaaffit pillugit FN-ip isumaqatigiissutaa nittartakkami uani takuuk: www.un.org

5. Kommunit

Kommunit

1. januar 2009 aallarnerfigalugu kommunit nutaamik agguataarneqanerat atuutilersinneqarpoq. Siornatigut Kalaallit Nunaata kommunii 18-iusut kommuninut sisamanut agguataarneqarput:

- Kommuniusimasut Kommuneqarfik Sermersuumiittut ukuupput: Ivittuu, Paamiut, Nuuk, Ittoqqortoormiit aamma Ammassalik.
- Kommuniusimasut Qaasuitsup Kommunianiittut ukkupput: Kangaatsiaq, Aasiaat, Qasigiannguit, Ilulissat, Qeqertarsuaq, Uummannaq, Upernivik aamma Qaanaaq.
- Kommuniusimasut Qeqqata Kommunianiittut ukuupput: Maniitsoq aamma Sisimiut.
- Kommuniusimasut Kommune Kujallermiittut tassaallutik: Nanortalik, Narsaq aamma Qaqortoq.

Kattuffik kommunit ataqtigiissaarisussatut soqtigisaqaqtigiffigaat, kommunit ataatsimoortumik nalinginnaasumillu soqtigisaannik sulissutiginnituusoq. KANUKOKA isumaqarpoq "Kalaallit Nunaanni Kommunit Kattuffiat". Qallunaatut: "De Grønlandske Kommuners Landsforening".

Kommunit suleqatigiinnerisa siuarsarnissaat kommunillu sulineranni ikiuuttarnissaq aamma siunertaavoq.

Kattuffik ulloq 24. juli 1972 pilersinneqarpoq kommunit nammineersinnaanerisa nukittorsarnissaat siunertaralugu kiisalu naalagaaffiup kommunillu akornanni suliassat agguataarneqartarnerat sunniuteqarfingiariarlugu. Suliassat qitiusumit kommuninut nussorneqarnerat ilutigalugu ataatsimoortumik peqatigiiffeqalernissaq pisariaqartinneqarnerulerpoq.

Pisortatigut aaqqissuussaanermik nutarterineq 2009-mi kommunit nutaamik agguataarneqarnerannik kinguneqarpoq, anguniagaavortaarlu Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat innuttaasunik suliissinermut tunnganerusunik suliasa suli amerlanerusut kommuninut nuunneqarnissaat.

Takussutissiaq 1. Kalaallit Nunaata kommuninut sisamanut agguataarneqarnera

Najoqputaq: KANUKOKA (www.kanukoka.gl)

6. Inatsisartunut qinersisarnerit

Inatsisartunut qinersisarneq

Namminersornerullutik Oqartussat 1979-mi atulermatali quleriarluni qinersisoqarpoq, kingullermik 12. marts 2013-mi.

Takussutissiaq 6.1. Inatsisartunut qinersisarnerit

Ulloq qinersivik	Taasisu- t katillu- git		Inuit		Kattus- seqati-						Kisimiillu- tik qini- ngortittut		Taasisut pct- lugit	
	Atassut	Demo- kraatit	Ataqati- giit	giit	Partii	Inuit	Siumut	Akulliit	Arnat	Issittup	Sorlaat	Gassan- inngor- lugit		
Procentinngorlugit														
4. april 1979	19.951	41,7	.	4,4	.	.	46,1	.	.	.	.	.	2,1	69,6
12. april 1983	25.204	46,6	.	11	.	.	42,3	.	.	.	.	.	0,5	75,1
6. juni 1984	23.088	43,8	.	12	.	.	44,1	.	.	.	.	.	.	66,8
26. maj 1987	25.764	40,1	.	15	0,4	.	39,8	.	.	4,4	.	.	.	69,6
5. marts 1991	25.915	30,1	.	19	0,9	.	37,3	9,5	.	2,8	.	.	.	67,1
4. marts 1995	26.134	30,1	.	20	4,7	.	38,4	6,1	.	0,4	.	.	.	69,6
16. februar 1999	28.490	25,2	.	22	12,3	.	35,2	.	.	.	.	.	5,3	76,0
3. december 2002	28.616	20,2	15,9	25	5,3	.	28,5	.	2,4	.	.	.	1,3	74,6
15. november 2005	29.136	19,1	22,8	23	4,1	.	30,7	.	.	.	.	.	0,7	74,9
2. juni 2009	28.510	10,9	12,7	44	3,8	.	26,5	.	.	.	1,3	0,2	0,2	71,3
12. marts 2013	29.873	8,1	6,2	34	1,1	6,4	42,8						0	74,2

Najooqputaq: Qinersinermut Ataatsimiitsitaliaq, Namminersorlutik Oqartussat

Takussutissiaq 6.2. Inatsisartunut qinersinermi qinerneqartut

	1979	1983	1984	1987	1991	1995	1999	2002	2005	2009	2013
Inissat amerlassusaat	21	26	25	27	27	31	31	31	31	31	31
Angutit	21	26	25	27	23	26	22	20	20	19	20
Arnat	...	...	...	...	4	5	9	11	11	12	11
Atassut	8	12	11	11	8	10	8	7	6	3	2
Angutit	8	12	11	11	2	10	5	4	4	3	2
Arnat	...	...	...	...	2	...	3	3	2	...	0
Demokratit	...	...	...	...	...	...	...	5	7	4	2
Angutit	...	...	...	...	...	...	...	3	4	3	2
Arnat	...	...	...	...	...	...	...	2	3	1	0
Kattusseqatigiit Partiat	...	...	...	...	...	...	4	1	1	1	0
Angutit	...	...	...	...	...	...	3	1	1	1	0
Arnat	...	...	...	...	...	...	1	...	...	...	0
Inuit Ataqatigiit	...	2	3	4	5	6	7	8	7	14	11
Angutit	...	2	3	4	4	5	3	4	3	6	4
Arnat	...	...	...	...	1	1	4	4	4	8	7
Partii Inuit	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	2
Angutit	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1
Arnat	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1
Siumut	13	12	11	11	11	12	11	10	10	9	14
Angutit	13	12	11	11	10	8	10	8	8	6	14
Arnat	...	...	...	...	1	4	1	2	2	3	3
Kisimiillutik	...	...	...	...	...	1	1	...	...	...	...
Angutit	...	...	...	...	...	1	1	...	...	...	...
Arnat	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Issittup Partia	...	...	...	1	1	...	...	...	...	...	...
Angutit	...	...	...	1	1	...	...	...	...	...	...
Arnat	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Akulliit Partiat	...	...	...	...	2	2	...	...	...	...	...
Angutit	...	...	...	...	2	2	...	...	...	...	...
Arnat	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Najooqtaq: Inatsisartut Allattoqarfiat aamma Naatsorsueqqissaartarfik

Takussutissiaq 6.3. Inatsisartunut qinersinermi taasisut partiinut immikkoortortaqarfinnullu agguataakkat

	Atassut	Demo- kraatit	Inuit Ataqatigiit	Kattusse- qatigiit	Partiit Partii	Inuit Inuit	Siumut	Kisimiil- lutik qini- gassannorttut	Qinersiviit qinersivi- gineqarsi- manngit-	Qinersisut sinnaan- ngitsullu	Qinersisut katillugit	Qinersisut naasut	Qinersisut procentin- ngorlugit
	Qinersisut												
12. marts 2013	2.454	1.870	10.074	326	1.930	12.910	9	263	29.873	40.619	74.2		
Nanortalik	92	31	341	3	73	498	0	8	1.038	1.376	76		
Qaqortoq	109	167	646	10	119	887	0	15	1.938	2.549	76,6		
Narsaq	100	21	397	6	63	461	0	15	1.048	1.361	78,1		
Ilvittuut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Paamiut	54	23	286	4	73	474	0	8	914	1.241	74,3		
Nuuk	439	1.068	4.134	49	415	2.671	7	90	8.783	12.393	71,6		
Maniitsoq	277	37	352	8	126	954	0	9	1.754	2.423	72,8		
Sisimiut	266	174	1.059	32	202	1555	0	40	3.288	4.544	73,2		
Kangaatsiaq	72	2	169	5	62	353	0	6	663	842	79,5		
Aasiaat	175	54	929	20	151	524	0	16	1.853	2.437	76,7		
Qasigiannguit	41	11	172	14	53	444	0	6	735	919	80,6		
Ilulissat	109	148	534	147	245	1238	0	21	2.721	3.542	77,4		
Qeqertarsuaq	17	21	177	4	84	215	0	2	518	659	78,9		
Uummannaq	71	14	229	9	70	949	1	6	1.343	1.646	82		
Upernivik	215	18	278	9	86	833	0	9	1.439	1.919	75,5		
Qaanaaq	109	2	78	2	34	216	0	4	441	562	79,2		
Ammassalik	215	79	226	4	68	575	0	6	1.167	1.909	61,6		
Illoqqortoormiut	93	0	67	0	6	63	1	2	230	297	78,1		
Inatsisartunut qinersinerit													
2. juni 2009	3.094	3.620	12.457	1.084	-	7.567	70	235	28.510	39.990	71,3		
15. november 2005	5.528	6.595	6.516	1.169	-	8.861	216	254	29.139	38.924	74,9		
3. december 2002	5.780	4.558	7.244	1.510	-	8.151	374	313	28.616	38.365	74,6		
16. februar 1999	7.100	-	6.217	3.453	-	9.899	1.486	335	28.490	37.485	76		
Inatsisartuni qinersinerit nikerarnerat													
12. marts 2013	-640	-1.750	-2.083	-758	-	-5.343	-61	263	29.873	40.613	74,2		
2. juni 2009	-2.434	-2.975	5.941	-85	-	-1.294	-146	-19	28.510	39.990	71,3		
15. november 2005	-252	2.037	-728	-341	-	710	-158	-59	29.616	38.365	74,9		
3. december 2002	-1.320	4.558	1.027	-1.943	-	-1.748	-1.112	22	28.616	38.365	74,6		
16. februar 1999	-574	-	1.037	-	-	105	290	-299	28.490	37.485	76		

Najoqputaq: Qinersinermut Ataatsimiitsitaliaq, Namminersorlutik Oqartussat

7. Kommunalbestyrelsinut qinersineq

Kommunalbestyrelsinut qinersineq

Kingullermik kommunerujussuassanut nutaanut ikaarsaariarnermi ataatsimiitidianut 8. april 2008-mi qinersisoqarpooq. Kommunalbestyrelsenut sisamaasunut qinersineq kingulleq pivoq 2. april 2013.

Takussutissiaq 7.1. 2. april 2013-mi ikaarsaariarnermi suleqatigiissitassanut qinersinermi taasinerit kommunerujussuarnut partiinullu agguataarlugit

Kommunit	Atassut	Demok- raatit	Inuit	Kattusseq Ataqatigiit	Partii artigiit Partiat	Partii Inuit	Siumut	Kisimiillu- tik qini- gassan- ngortittut	Atorsin- naan- ngitsut	Taasine- rit Qinersi- tamak- sinnaa- kerlugin			Taasineq pct.-in- ngorlugu
Katillugit	3.069	1.521	7.006	268	309	11.336	39	371	23.780	40.909			
Qaasuitsup Kommunia	1.053	180	1.752	250	157	4.332	22	154	7.830	12.609			62,1
Qeqqata Kommunia	916	218	674	11	28	2.144	0	47	4.038	7.006			57,6
Kommuneqarfik Sermersooq	711	930	3.535	7	124	3.007	17	111	8.432	16.013			52,7
Kommune Kujalleq	389	193	1.045	0	0	1.853	0	59	3.480	5.281			66,9

Najoqputaq: Qinersinermi Ataatsimiititaliaq, Namminersorlutik Oqartussat

Takussutissiaq 7.2. 2008 aamma 2013-mi kommunalbestyrelsinut qinersinermi taasisut partiinut kattuseqatigiinnullu immikkoortiterlugit

	2013-imi qinersineq			2008-imi qinersineq		
	Qiner- sinerit	Pct.	Qinigaasut	Qiner- sinerit	Pct.	Qinigaasut
Nuna tamakkerlugu katinneri	23.834		70	24.262	61,9	72
Atassut	3.069	12,9	9	3.769	15,4	10
Demokraatit	1.521	6,4	2	3.285	13,4	8
Inuit Ataqatigiit	7.006	29,4	20	6.590	26,8	21
Kattusseqatigiit Partiat	268	1,1	0	1.137	4,6	2
Kattusseqatigiit Ivittuut	0	0,0	0	74	0,3	1
Partii Inuit	309	1,3	0	-	-	-
Siumut	11.336	47,6	38	9.245	37,7	30
Sorlaat Partiat	0	0,0	0	128	0,5	0
Kisimiillutik qinigassannngortittut nr. 1	39	0,1	1	34	0,1	0

Nuna tamakkerlugu kisitsisit

Qinersinnaasut	40.909	39.644
Qinersinerit atorsinnaasut	23.548	24.262
Qinersinerit allassimannngitsut	175	174
Qinersinerit atorsinnaangitsut	111	110
Qinersinerit allassimasut	23.834	24.546
Qinersinerit pct.-inngorlugit	58,3	61,9

Nassuaat: 1) Qinersinermi 2008-mi Kalaallit Nunaat sisamanik kommunerujussuaqalerpoq kommunalbestyrelsinilu qinikkani inissat 72-iullutik. 2013-mi qinersinermi kommunalbestyrelsenut ilaasortangortut 70-iupput kommunini sisamani tamakkerlutik.

Najoqputaq: KANUKOKA

Takussutissiaq 7.3. 2008-mi aamma 2013-mi kommunalbestyrelsemut qinersinermi qinikkat

	Atassut	Demokraatit	Inuit Ataqatigiit	Kattusseqatigiit	Kattusseqatigiit 2	Partii Inuit	Siumut	Kisimiillutik qinigassannngortittut	Katillugit	
	2008 2013	2008 2013	2008 2013	2008 2013	2008 2013	2008 2013	2008 2013	2008 2013	2008 2013	
Qaasuitsup Kommunia	4 3	1 0	5 5	2 0	- 0	- 0	9 13	0 0	21 21	
Qeqqata Kommunia	3 4	1 0	4 2	- 0	0	- 0	7 9	0 0	15 15	
Kommuneqarfik										
Sermersooq	2 1	5 2	7 8	- 0	1 0	- 0	6 7	0 1	21 19	
Kommune Kujalleq	1 1	1 0	5 5	- 0	- 0	- 0	8 9	0 0	15 15	
Katillugit	10 9	8 2	21 20	2 0	1 0	0 0	30 38	0 1	72 70	
Borgmesteri	0 0	0 0	1 1	0 0	0 0	- 0	3 3	0 0	4 4	
Taakkunanna arnat	3 3	3 0	11 12	0 0	0 0	- 0	7 7	0 1	24 23	
Qinigaasut pct.- inngorlugit	30 33,3	37,5	0 52,4	60	0 0	0 0	- 0	23,3 18,4	0 100	33,3 32,9

Najoqputaq: Qinersinermut ataatsimiititaliaq, Namminersorlukit Oqartussat aamma 2013 KANUKOKA

Takussutissiaq 7.4. Namminersornerulerup eqqunneqarnerata kingorna kommunalbestyrelsimumt qinersinerit

Ulloq qinersivik	Atassut	Demo-kraatit	Inuit Ataqatigiit	Kattusseqatigiit	Partii Partiat	Partii Inuit	Siumut	Kisimiillutik qinigassannngortittut / allat	Taasisut pct. nngorlugit
4. april 1979	28,1	.	2,7	32,6	.	33,7	.	2,9	.
12. april 1983	44,1	.	7,4	8,6	.	39,9	.	.	74,9
4. april 1989	31,3	.	14,2	10,5	.	41,8	.	.	63,5
6. april 1993	25,5	.	17,7	7,0	.	39,7	.	0,9	9,1
8. april 1997	26,5	.	19,2	5,2	.	47,3	.	.	1,9
3. april 2001 1)	24,5	.	20,3	10,2	.	44,1	0,8	.	68,0
5. april 2005	19,1	13,1	22,8	4,0	.	40,7	0,2	.	.
8. april 2008	15,4	13,4	26,8	4,6	.	37,7	0,9	.	61,9
2. april 2013	12,9	6,4	29,4	1,1	1,3	47,6	0,2	.	58,3

Malugiuk: Kisimiillutik qinigassannngortittut / allat siornatigut takussutissiami uani ilanngunneqarneq ajorput.

Najoqputaq: Qinersinermut Ataatsimiititaliaq, Namminersorlukit Oqartussat. 2013 aallarnerfagalugu KANUKOKA-mit ingerlanneqalerpoq

8. Nunaqarfinni aqutsisunut qinersinerit

Nunaqarfinni aqutsisunut qinersinerit

2. april 2013-mi nunaqarfinni aqutsisunut qinersisoqarpoq. Kommunit allanngortiterneqarnerannut atatillugu nunaqarfinni aqutsisut arlallit ataatsimoortinneqalerput.

9. Folketingimut qinersineq

Folketingimut qinersineq

Kalaallit Nunaat Folketingimut ilaasortassanik marlunniq qinersisarpoq.

Kingullermik 15. september 2011-imi Folketingimut qinersisoqarpoq.

Taamanikkut Sara Olsvig (IA) aamma Doris Jakobsen (Siumut) qinigaapput.

Folketingimut ilaasortat nittartakkami uani takukkit: www.folketinget.dk

Takussutissiaq 9.1. Folketingimut qinersineq 15. septembar 2011-mi

	Atassut	Inuit Ataqatigiit	Siumut	Demokraatit	Qinersisut	Qinersiviit atorsinna- ngitsut	Qinersisut katillugit	Qinersi- sinnaasut	Qinersisut procentin- ngorluit
Qinersisut katillugit	1.706	9.587	8.374	2.831	22.498	1.048	23.546	40.937	57,5
Qaasuitsup Kommunia	603	2.821	2.723	820	6.967	212	7.179	12.676	56,6
Qeqqata Kommunia	321	1.558	1.602	285	3.766	156	3.922	6.984	56,2
Kommuneqarfik Sermersooq	557	3.875	2.601	1.475	8.508	515	9.023	15.805	57,1
Kommune Kujalleq	225	1.333	1.448	251	3.257	165	3.422	5.472	62,5

Najoqputaq: Kalaallit Nunaanni Rigsombudsmandi

Takussutissiaq 9.2. Namminersornerulerneup kingorna Folketingimut qinersisarnerit

Ullut qinersiviit	Akulliit Partiia	Atassut	Inuit Ataqatigiit	Issittup Partia	Siumut	Demo- Kraatit	Partiit avataa- niittut	Qinersi- sut procen- tinngor- lugit	Qinersi- viit atorsin- naangit- sut	Qinersiviit atorsin- naangit- sut	Qinersi- sut Qinersis- naasut	Qinersis- naasut katillugit
15. febr. 1977	.	47,7	.	.	52,3	.	.	70,0	17.605	384	17.989	25.691
23. okt. 1979	.	45,0	.	.	43,9	.	11,1	50,3	14.235	690	15.191	30.191
8. dec. 1981	.	48,9	.	.	37,7	.	13,4	61,0	18.878	925	19.803	32.466
10. april 1984	.	43,5	13,7	.	42,8	.	.	64,0	21.395	633	22.028	34.448
8. sept. 1987	.	41,3	12,5	2,9	43,3	.	.	44,9	16.046	934	16.980	37.800
10. maj 1988	.	38,7	17,3	3,9	40,1	.	.	57,9	20.999	1.169	22.168	38.301
12. dec. 1990	.	36,6	17,0	1,9	42,8	.	1,7	50,8	19.339	741	20.080	39.511
21. sept. 1994. 1)	7,4	34,7	-	-	-	.	57,8	58,7	21.595	765	22.360	38.113
11. marts 1998	0,4	36,0	21,6	-	36,4	.	5,6	63,4	23.286	891	24.177	38.155
20. nov. 2001	.	22,0	31,0	-	26,0	.	21,0	61,5	23.260	559	23.819	38.710
8. febr. 2005. 2)	.	16,4	25,0	.	33,6	21,3	3,6	59,6	23.108	417	23.525	39.447
13. nov. 2007	.	16,3	33,2	.	32,2	18,3	.	64,5	25.105	484	25.589	39.706
15. sept. 2011	.	7,6	42,6	.	37,2	12,6	-	57,5	22.498	1.048	23.546	40.937
Qinigaasut tamarmik	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Taakkunanna arnat	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-

Malugiuk: Kisitsisit procentinngorneri novemberip 20-ianni 2001-mi folketingemut qinersisoqarnerani taasinerit atorsinnaasut tunngaviagalugit kisinneqarput. 2005-miit taasinerit procentii taasinerit tunngavigalugit kisinneqarsimapput.

Nassuaat: 1) Kattusseqatigiit, Siumut IA-lu akornanni. 2) Kattusseqatigiinninngaanniit qinigassannngortittut, kinguniinnaq imminnut partiinngortittut, Folketingimut qinersinermi partiit avataanni qinigassannngortipput.

Najoqputaq: Kalaallit Nunaanni Rigsombudsmandi

10. Kalaallit Nunaanni partit

Kalaallit Nunaanni partit

Atassut

Atassut naalakkersuinnikut ammasuunissamik suliniaqatigiiffiuvvoq. Partii 1978-mi pilersinneqarpoq. Partii isumaqarpoq naalagaaffeqatigiinneq attattuarneqassasoq naalagaaffeqatigiinnermut toqqammaviusut iluanni.

Demokraatit

Partii Demokratit partiuvoq inuiaqatigiit killilersuiffigineqannginnissaannik sulissutiginnittooq Kalaallit Nunaanni naalakkersuinermi qiterpasissumi inisisimasoq. Partii 28. november 2002-mi pilersinneqarpoq.

Inuit Ataqatigiit (IA)

Inuit ataqatigiit Kalaallit Nunaata naammineernerulerumasut saamerliusut parteeraat. IA partiuvoq kalaallit inuttut namminersortutut namminerlu nunagisamut oqartussaanissamut suliniuteqartoq.

Kattusseqatigiit Partiat

Kattusseqatigiit Partiat 1993-mi kommunalbestyrelsini ilaasortaatitaqalerluni atuutsilerpoq 1995-mi Inatsisartuni ilaasortaatitaqalerpoq.

Kattusseqatigiit Partiat ulloq 6. oktober 2005-mi pisortatigoortumik pilersinneqarpoq, siullermeerlunilu Partiitut 2005-imni Inatsisartunut qinersinermi sassartitaqarluni.

Siumut

Partii 1977-mi pilersinneqarpoq, Siumut qisuariartitsinerata kingunerisaanik. Partiip naalakkersuinnikkut anguniagai; pilersikkumallugit inuiaqatigiit ataqatigiissut, ilatsiinnartuunngitsut, kisiannili eqeersimaartut aningaasaqarnikkut kulturikkullu nappassinnaalluartut, inuiaqatigiittut akisussaaqataanertik qamuuna misigismalluarlugu ilumoorficalugulu innuttaaqataasut.

Siumut nunani allani socialdemokratiskeusunik suleqateqarnissaminik isumaqatigiissuteqarpoq.

Partii Inuit

Partii Inuit (www.partiiinuit.gl) 2013-mi pilersinneqarpoq. Partii saamerlerni inisisimasuuvvoq, kalaallit pingaartitaanik immikkut sammisaqarluni. 2013-mi inatsisartunut qinersinermi Partii Inuit marlunnik ilaasortaatitaqalerpoq.

Inatsisartut ombudsmandianit naammagittaalliummut itigartitsinermut patsisaasut

Tabel 1. Inatsisartut ombudsmandianit naammagittaalliummut itigartitsinermut patsisaasut

	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Katillugit	62	99	63	69	48	61	69	89
Naammagittaalliuut kingusinaartumik tunniunneqarsimavoq	5	10	3	3	4	6	1	2
Naammagittaalliuut eqqartuussutinut eqqartuussisulluunniit atorfimmik ingerlatsineranut tunngavoq	1	1	2	1	1	-	0	5
Naammagittaalliuut Naalagaaffiup oqartussaaneranut tunngavoq	2	4	2	4	-	5	4	5
Naammagittaalliuut namminersortunut / inuinnarnut tunngavoq	2	3	2	4	2	1	1	4
Naammagittaalliuut qulliunerusunut oqartussaasunut aaliangigassannqortinneqarsinnaavoq	17	20	18	28	14	17	15	28
Naammagittaalliuut Namminersorlutik Oqartussat ingerlatseqatigiiffiutaasa ilaannut tunngasuovoq	-	1	1	-	1	-	0	0
Naammagittaalliuut tunuartinneqarpoq	9	7	8	3	-	-	9	13
Apeqqutilliissutit	2	6	1	-	-	1	0	1
Maalaaruteqartup piumasaa akuerineqarpoq	...	5	7	2	-	12	6	9
Attuumassuteqarpallaarneq / qanippallaarneq	-	1	-	-	-	-	0	0
Allat 1)	24	41	19	24	26	19	33	22

Nassuaiaq 1) Itigartitsinermut pissutaasut allaqqariinngikkaangat allanut inissinneqartarpuit.

Najoqputaq: Inatsisartut Ombudsmandiat

Oqartussaasut Inatsisartut Ombudsmandiani naammagittaalliuutinut eqqorneqartut

Tabel 2. Oqartussaasut Inatsisartut Ombudsmandiani naammagittaalliuutinut eqqorneqartut

	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Katillugit	52	18	34	26	19	22	18	24
Namminersorlutik Oqartussat ataani oqartussat	18	10	11	11	3	7	5	14
Kommunit	27	6	17	12	14	12	12	5
A/S Inissiaatileqatigiiffik INI	...	0	4	3	2	2	0	0
Isumaginninnermut naammagittaalliuuteqartarfik	7	2	1	0	0	1	1	0
Akileraarusiinermik aaliangiisartut	0	0	1	0	0	0	0	0
Allat	0	0	0	0	0	0	0	5

Najoqputaq: Inatsisartut Ombudsmandiat

Naammagittaalliutit Inatsisartut Ombudsmandianit naammassineqarsimasut, inatsisit atortinneqarfiannut agguataarsimasut

Tabel 3. Naammagittaalliutit Inatsisartut Ombudsmandianit naammassineqarsimasut, inatsisit atortinneqarfiannut agguataarsimasut

	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Katillugit	41	16	34	26	19	22	18	24
Inunnik isumaginninneq pillugu inatsisit	13	3	8	4	4	5	4	2
Atorinititsisarneq pillugu inatsisit	14	4	12	6	5	12	5	5
Attartorneq pillugu inatsisit	8	3	7	4	4	3	0	1
Akileraarutit akitsuusiussallu	3	1	1	1	0	1	0	0
Akilisitsiniartarfik	...	1	2	3	1	0	0	1
Peqqissuseq	0	0	1	1	0	1	1	2
Aalisarneq, piniarneq nunaleiinerlu	1	1	0	2	0	0	0	3
Inuussutissarsiutit allat	2	0	0	3	1	0	2	4
Ilinniartitsineq	0	0	1	1	0	0	0	4
Oqaluffit	0	0	0	0	0	0	0	0
Atuisut	0	1	0	0	0	0	0	1
Allat	0	2	2	1	4	0	6	1

Malugiuk: 2000-2010-mut kisitsisit naammagittaalliutit naammassineqarsimasut tunngavigalugit nalunaarsorneqarsimapput.

Najoqquataq: Inatsisartut Ombudsmandiat

Signatur forklaring:

... Oplysninger foreligger ikke

Eventuel henvendelse

.. Oplysninger for usikre til at angives eller diskretionshensyn

. Tal kan efter sagens natur ikke forekomme

E-mail: stat@stat.gl

0 Mindre end halvdelen af den anvendte enhed

- Nul

2013 ukiumoortumik paassisutissat

* Foreløbigt eller anslået tal

Grønlands Statistik

Postboks 1025 · 3900 Nuuk

Tlf.: +299 34 57 70 · Fax: +299 34 57 90

www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

